

XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG VĂN HOÁ CƠ SỞ Ở PHƯỜNG TRẦN NGUYỄN HÃN (THÀNH PHỐ BẮC GIANG, TỈNH BẮC GIANG)

ĐẶNG THỊ THANH TÂM

Email: mintambbs@gmail.com

Học viên Cao học K7 Quản lý Văn hóa - Trường ĐHSP Nghệ thuật TW

BUILDING LOCAL CULTURAL LIFE IN TRAN NGUYEN HAN (BAC GIANG CITY, BAC GIANG PROVINCE)

TÓM TẮT

ABSTRACT

Xây dựng đời sống văn hóa là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của toàn Đảng, toàn dân. Thông qua hoạt động xây dựng đời sống văn hóa sẽ góp phần tạo nên môi trường văn hóa lành mạnh để hạn chế những tác động tiêu cực của nền kinh tế thị trường, tạo động lực quan trọng để đẩy nhanh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Nhận thức được vấn đề này, các cấp ủy đảng, chính quyền, mặt trận tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội phường Trần Nguyễn Hãn (Thành phố Bắc Giang) đã không ngừng nỗ lực để triển khai toàn diện các hoạt động xây dựng đời sống văn hóa cơ sở song song với quá trình thực hiện các nhiệm vụ phát triển toàn diện của phường.

Bài viết này đi sâu vào phản ánh sự phối hợp nhịp nhàng, hiệu quả giữa chính quyền và nhân dân phường Trần Nguyễn Hãn trong việc triển khai thực hiện các nội dung xây dựng đời sống văn hóa tại 13 cụm dân cư trên địa bàn phường.

Từ khóa: Văn hóa cơ sở, môi trường văn hóa, xây dựng đời sống văn hóa

One of the main missions of our Party and our People has been building cultural life. That makes good cultural environment to reduce bad affections of market economy, creating strongly effort to industrialization and modernization.

Tran Nguyen Han's (Bac Giang city) Party, government, National Front and all social organizations have tried their best to develop local cultures, at the same time, Tran Nguyen Han Ward is processing the development mission. This article reflects the co-operations between the Tran Nguyen Han authorities and people in processing the culture development in 13 residential areas.

Keywords: Local culture, cultural environment, to build cultural life

CULTURE

Phường Trần Nguyên Hãn là phường nội thành nằm ở phía Tây Bắc thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang. Phường vinh dự được mang tên vị tướng tài thời Lê - Trần Nguyên Hãn. Phường có diện tích tự nhiên 66ha với 7 trục đường giao thông chính, tổng chiều dài 6.454km. 11.437 nhân khẩu đang sống trên địa bàn phường được chia thành 13 cụm, bao gồm 89 tổ nhân dân.

Để thực hiện bài viết, tác giả đã chọn không gian nghiên cứu là các Hoạt động xây dựng đời sống văn hóa ở địa bàn phường Trần Nguyên Hãn, từ năm 2014 đến nay.

Đi sâu và lan toả

Nằm trên vùng đất anh hùng - địa linh nhân kiệt, có nhiều danh nhân, danh tướng của Thành phố Bắc Giang nên nhân dân phường Trần Nguyên Hãn có tinh thần thượng võ, đoàn kết, yêu thương, gắn bó cộng đồng khá sâu sắc. Thành phần dân cư của phường chủ yếu là những người có trình độ dân trí cao, nhạy bén về chính trị, luôn quan tâm và tích cực đóng góp vào sự nghiệp phát triển của địa phương và đất nước... Đây là thuận lợi cơ bản và cũng là một trong những nguyên nhân quan trọng để phường Trần Nguyên Hãn triển khai thực hiện hiệu quả cuộc vận động toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa cơ sở trên địa bàn phường.

Xác định được tầm quan trọng của việc xây dựng đời sống văn hoá trong cộng đồng dân cư, UBND phường Trần Nguyên Hãn luôn quan tâm, tạo điều kiện cho Ban Chỉ đạo phong trào Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá phường có những điều kiện tốt nhất để triển khai các hoạt động đi sâu và lan toả trong các cụm dân cư.

Theo đó, công tác đăng ký xây dựng gia đình văn hóa; làng, xóm văn hóa; cơ quan, đơn vị văn hóa đã được triển khai thực hiện tại 89 tổ nhân dân. Song song với đó, UBND phường triển khai đồng bộ quy trình từ tuyên truyền, tổ chức đăng ký, bình xét, công nhận gia đình văn hóa theo đúng quy trình. Nội dung xây dựng gia đình văn hóa được kết hợp với phong trào quần chúng như Gia đình cự chiến binh tiến bộ, Ông bà mẫu mực, con cháu thảo hiền... Qua phong trào đã xuất hiện nhiều gia đình tiêu biểu trên các lĩnh vực như gia đình sản xuất giỏi, gia đình hiếu học, gia đình vượt khó vươn lên, gia đình nhiều thế hệ chung sống hòa thuận,... Các mối quan hệ cộng đồng từ đây được cải thiện, mọi người trở nên gần gũi, gắn bó; góp phần quan trọng trong xây dựng nhân cách, lối sống con người văn hóa và xã hội văn minh.

Với tỷ lệ Gia đình Văn hóa toàn phường Trần Nguyên Hãn những năm qua đều đạt trên 90% (Bảng biểu 1). Tác giả tiến hành khảo sát với 200 người dân trên

địa bàn phường Trần Nguyên Hãn, qua kết quả 180 phiếu hồi thu về cho thấy, về tính hữu ích của phong trào xây dựng Gia đình văn hóa, 93% người dân cho rằng có tính thiết thực, không thiết thực là 3% và 4% người dân có những ý kiến khác nhau. Theo báo cáo tình hình kinh tế văn hóa xã hội, quốc phòng, an ninh của phường từ năm 2014 - 2018 kết quả gia đình văn hóa đạt được như sau:

Bảng 1: Bảng tổng hợp Danh hiệu gia đình văn hóa trên địa bàn phường Trần Nguyên Hãn (2014 - 2018)

TT	Năm	Danh hiệu gia đình văn hóa				
		Tổng số hộ gia đình	Tổng số gia đình đăng ký gia đình văn hóa		Số đạt danh hiệu gia đình văn hóa	
			Số lượng	Tỉ lệ %	Số lượng	Tỉ lệ %
1	2014	3065	2987	97,4%	2788	93,3%
2	2015	3087	3011	97,5%	2816	93,5%
3	2016	3081	3008	97,6%	2808	93,6%
4	2017	3132	3061	97,7%	2861	93,8%
5	2018	3088	3023	97,8%	2860	93,9%

(Nguồn: UBND phường Trần Nguyên Hãn)

Từ kết quả đó, phường Trần Nguyên Hãn đã có nền tảng, cơ sở để xây dựng Tổ dân phố văn hoá nhằm củng cố tinh thần đoàn kết, tương trợ, giúp đỡ lẫn nhau trong cộng đồng. Câu chuyện Tổ dân phố 7A nâng cao ý thức vệ sinh trong sinh hoạt chung tại khu tập thể Phân đạm; Tổ dân phố 7B đăng ký tuyên truyền giữ gìn an toàn giao thông tại ngã 5 Hà Vị... không chỉ là niềm tự hào của tổ dân phố 7A, 7B mà còn góp phần không nhỏ vào việc xây dựng môi trường văn hoá, tạo sự lan toả những hành động ý nghĩa trong cộng đồng.

Để hỗ trợ cho các hoạt động xây dựng đời sống văn hoá trong các cụm dân cư, phường Trần Nguyên Hãn thường xuyên duy trì hoạt động của các thiết chế văn hoá cơ bản như: 1 Nhà văn hóa trung tâm phường và 13 nhà văn hóa ở 13 tổ dân phố, Đài Phát thanh phường. Trong đó, nhà văn hóa trung tâm của phường được hoàn thiện và đi vào hoạt động năm 2012 đang là nơi tập trung vui chơi, rèn luyện thể dục thể thao, trình diễn văn hóa nghệ thuật của nhân dân trong phường. Hiện Nhà văn hóa trung tâm phường Trần Nguyên Hãn thường xuyên có 8 CLB sinh hoạt hàng ngày...

Với mong muốn cùng nhau tạo nên những đổi thay tích cực trong đời sống của 13 cụm dân cư..., tại các cuộc sinh hoạt tập thể (họp dân cư, cấp ủy và chính quyền phường), việc tuyên truyền thực hiện các tiêu chí gia đình văn hóa, khu phố văn hóa được thực hiện thường xuyên.

Nhờ sự đồng lòng này, từ năm 2014 đến nay, các nghi lễ truyền thống, phong tục tang ma, cưới xin về cơ bản

CULTURE

đã được các hộ dân tổ chức giản tiện, lành mạnh; việc tổ chức lễ hội cũng đã đi vào nề nếp và theo hướng xã hội hoá cao, đảm bảo yếu tố vui tươi và mang tính giáo dục về lịch sử văn hoá.

Đọc theo các con đường của phường Trần Nguyên Hãn hôm nay, dễ dàng nhận thấy những cải thiện đáng kể từ môi trường tự nhiên, do ý thức giữ gìn môi trường xanh - sạch - đẹp của các hộ dân ngày một nâng lên, tình hình thu gom rác thải hàng ngày đều đạt từ 90% - 95%; hầu hết hộ gia đình đều sử dụng nước sạch hợp vệ sinh.

Không chỉ có môi trường tự nhiên, môi trường xã hội tại phường Trần Nguyên Hãn cũng được đặc biệt quan tâm với rất nhiều vụ việc được hoà giải trong các lĩnh vực: tranh chấp đất đai, mâu thuẫn gia đình, dòng họ, xây dựng lấn chiếm đất công. Nhờ đó, nhiều năm liền phường không có vụ việc tồn đọng, kéo dài vượt cấp.

Cùng với xây dựng đời sống văn hoá trong các khu dân cư, đời sống văn hóa trong các đoàn thể..., hoạt động xây dựng cơ quan, đơn vị có nếp sống văn hóa cũng đã được phường Trần Nguyên Hãn đưa vào thực hiện tại 13 tổ dân phố - đánh dấu một bước chuyển mình mới trong công tác xây dựng đời sống văn hóa trong cộng đồng. Với việc thi đua thực hiện các phong trào: *Học tập và lao động theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh*, thi đua *Lao động giỏi, Lao động sáng tạo*, xây dựng người cán bộ, công chức *Trung thành, sáng tạo, tận tụy, gương mẫu, Xây dựng cơ quan, công sở xanh - sạch - đẹp...*, mỗi cán bộ, công chức, viên chức đã có sự chuyển biến rõ nét trong nhận thức và hành động, về trách nhiệm thực hiện nhiệm vụ văn hóa trong giai đoạn cách mới.

“Quả ngọt” từ sự phối hợp nhịp nhàng

Sự thành công của cuộc vận động xây dựng cơ sở văn hoá ở phường Trần Nguyên Hãn là kết quả của sự phối hợp nhịp nhàng từ các cấp ủy chính quyền đến từng gia đình, từng cá nhân. Cụ thể: Tại khu dân cư có Ban vận động cuộc vận động Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa do đồng chí Trưởng ban công tác mặt trận làm trưởng ban. Thành viên trong Ban vận động gồm đại diện chi ủy, tổ trưởng hoặc tổ phó dân phố, các thành viên trong ban công tác mặt trận, tổ trưởng tổ dân phố, chi đoàn thanh niên, chi hội trưởng chi hội phụ nữ, chi hội cựu chiến binh, chi hội người cao tuổi, chi hội chữ thập đỏ, cảnh sát khu vực, dân phòng, một số người tiêu biểu ở khu dân cư. Hoạt động của ban vận động luôn dưới sự chỉ đạo trực tiếp đồng chí đảng ủy viên được phân công và đồng chí Bí thư chi bộ phụ trách khu dân cư.

Các tổ chức chính trị - xã hội gồm Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, hội Phụ nữ, Đoàn thanh niên, hội Cựu

chiến binh... được xác định là những lực lượng tiên phong đi đầu trong việc tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia tích cực vào quá trình xây dựng đời sống văn hóa cơ sở trên địa bàn. Sau khi Ban chỉ đạo phường ban hành các kế hoạch và văn bản hướng dẫn về xây dựng đời sống văn hóa cơ sở, Ban vận động đều tổ chức triển khai tuyên truyền đến từng hộ gia đình, cá nhân trong cộng đồng dân cư để đăng ký, cam kết làm theo. Vào dịp đầu năm, UBND và MTTQ đều phối hợp tổ chức hội nghị đại biểu nhân dân bàn về xây dựng đời sống văn hóa cơ sở cả ở phường và khu dân cư. Tại đây, người dân được nói lên tiếng nói chung để đảm bảo quyền lợi và trách nhiệm của cá nhân trong công cuộc chung xây dựng đời sống văn hóa.

Từ đó, các hoạt động được triển khai không chỉ mang tính phong trào, hình thức mà ngày càng nhận được sự đồng thuận, hưởng ứng tích cực của nhân dân ở 13 cụm dân cư. Ông Trần Văn Mạnh - có con trai được tổ chức cưới theo mô hình “văn minh, tiết kiệm” bày tỏ: “Bản thân gia đình tôi khi mới được vận động thực hiện việc cưới văn minh - lịch sự cảm thấy rất gượng ép, không thực sự thấy hài lòng. Tuy nhiên, kết quả đám cưới lại thực sự quá hoàn hảo, chúng tôi không chỉ tiết kiệm được chi phí, mà điều quan trọng là hôn lễ diễn ra vô cùng vui vẻ, đầm ấm và hạnh phúc”.

Thực tế tại phường Trần Nguyên Hãn đã cho thấy, việc triển khai các phong trào văn hóa đã tạo động lực thi đua rộng khắp trong quần chúng nhân dân, làm cho đời sống văn hóa được thấm sâu vào các lĩnh vực của đời sống xã hội. Qua xây dựng đời sống văn hóa ở cơ sở đã phát huy tinh thần tự quản của cộng đồng dân cư, thực hiện tốt lời dạy của Bác Hồ “lấy sức dân để xây dựng cuộc sống cho dân”.

Chia sẻ về những kết quả của phường Trần Nguyên Hãn, bà Nguyễn Hải Yến, Phó Chủ tịch UBND phường Trần Nguyên Hãn cho biết: “Xây dựng đời sống văn hóa, là một trong 4 chương trình trọng tâm thực hiện của phường. Chương trình đã nhận được sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện của cả hệ thống chính trị và sự hưởng ứng tích cực của các tầng lớp nhân dân. Để thực hiện hiệu quả chương trình, UBND phường đặc biệt chú trọng công tác vận động, tuyên truyền, đánh giá và lắng nghe tiếng nói của mỗi người dân. Lấy dân làm gốc thì mới thành công. Kết quả đang cho thấy, thông qua xây dựng đời sống văn hóa cơ sở, việc phát huy quy chế dân chủ, xây dựng hệ thống chính trị cơ sở tại phường ngày càng được thực hiện vững mạnh, toàn diện”.

Với những thành tựu đạt được trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị tại địa phương trong đó có việc tổ chức thực hiện phong trào Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa, chính quyền và nhân dân

CULTURE

phường Trần Nguyên Hãn đã vinh dự được Chủ tịch nước tặng Huân chương Lao động hạng Ba và nhiều Bằng khen, Giấy khen của các Bộ, ban, ngành của trung ương, của tỉnh và thành phố. Phường đạt danh hiệu Phường văn minh đô thị cấp Thành phố nhiều năm liên tục và là đơn vị dẫn đầu trong Phong trào thi đua Xã nông thôn mới - Phường thị trấn văn minh cấp tỉnh năm 2018.

Ảnh minh họa:

Ảnh 1: Đám cưới tổ chức theo mô hình “Cưới văn minh, tiết kiệm”
Nguồn: Phường Trần Nguyên Hãn

Ảnh 2: Lễ khởi công xây dựng nhà ở mới cho hộ nghèo ở phường Trần Nguyên Hãn
Nguồn: Tác giả chụp năm 2018

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban chỉ đạo Trung ương (2001), *Hỏi và đáp “Phong trào Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”*.
2. Ban Chỉ đạo phong trào TĐĐKXDĐSVH tỉnh Bắc Giang (2015), *Báo cáo kết quả 15 năm thực hiện phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa, Bắc Giang*.
3. Ban Chỉ đạo phong trào TĐĐKXDĐSVH phường Trần Nguyên Hãn (2015), *Báo cáo kết quả 15 năm thực hiện Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” và 20 năm Cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư” giai đoạn 2011 - 2015*.
5. Ban Chỉ đạo phong trào TĐĐKXDĐSVH phường Trần Nguyên Hãn (2018), *Báo cáo kết quả thực hiện Phong trào “TĐĐKXDĐSVH” và 20 năm Cuộc vận động “TĐĐKXDĐSVH ở khu dân cư” giai đoạn 2014 - 2018*.
4. Ban Chỉ đạo phong trào TĐĐKXDĐSVH phường Trần Nguyên Hãn, (2017), *Báo cáo kết quả thực hiện phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” năm 2017; Phương hướng nhiệm vụ năm 2019*.